

מסורת הש"ס

(א) ר"מ מ"ג (ב) ומוספתא
חולין פ"ח ה"ב, (ג) חולין
זו: ק"א; ק"ב; ק"ג; (ד) שם
ק"ב; (ה) ג"א דרבה
מפרשניא, (ו) (בכורות
מ"ט):

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לטולת וכו'
סמור הס"ד ואח"כ מ"ה
אקורי קא מיקר ליה
ואחמי יקמון: (ב) ד"ה
הי הוא וכו' כדנא אסור
הס"ד:

לעזי רש"י

קרבצ"ש (קריבצ"ש).
סדקים (על גבי בשר צלוי).

מוסף רש"י

מליח הרי הוא כרותח.
ש"ס נמלה עם ק"ב,
הי הוא כולה בש"ס
בדלא נקיה להלכ מנה
ואסור לחבול אותו הבשר
לעולם (האורח ט"ו ק"ס).
בכוש. חמוץ ותעלה
וכפש בנן אסור והתנן
יחד, שוליי"ג בלע"ז (חולין
צ"ז). הרי הוא כמבושל.
לפי שחוקן חמוץ מלא
את הסם ומזה כמו
מלה ושפיר כל מה
חמיץ בשם גדלה מים
בחומץ כדי לתנוף הסם ויש
עמה חמיץ אסור, הי
הוא חלוץ נתבשל יחד
ושפיר אקורי (האורח
ש"ס). אז: ש"ס מלא
הבשר בקניה דמי חלוץ
בשלו בקניה גדלה מליח
ואסור לחבול אותו בשר
לעולם ואפילו ל"ג, אלא
ימכרו לגוי והקטנה אין
לה תקנה עד שיעלה א"ל
(ש"ס). שלא נאכל מחמת
מלחו. אינו נוח לשפיר
מכיון מלא שבו עד אשכול
ומיחין אותו במים ענין
למיחם בשר להציע (חולין
ק"ב). שרייא רב חיינא.
א"פ"ש האבטל מליח הוא
(ש"ס). היא נאכל מחמת
מלחו. כלומר נאכל במלחו
הוא (ש"ס). בעי קליפה.
מלמעלה לפי שטובל דרך
אית ביה פילי. בקטש
הוא ל"ג לא סגי' ליה
בקליפה לפי שטובל דרך
הקטש וכו' אסור (ש"ס).
ואי מתובל בחבלי
אסור. הנבלין שנתבשלו
עמו מוכסין אותו ונת
לנלוט בשפ"ל לכותח (ש"ס).
למא לנלוט ובלע (ש"ס).

מוסף תוספות

א. וכמו חם לתוך צונן
והואל ואינו אסור אלא
כדי קליפה בענין זה אין
חילוק בין עילאה לתחתא.
תוס' שא"ן. ב. ד"א אמי
קתני חרס טפי מדיאר
דברי'ס. ג. דהיינו ש"ס
באיסור שלא למנוי'י. ש"ס.
ד. והשתא אחי' מסקנא
דפירכא שפיר וכו' שהרי
הרובט (נמי) נא הוא
כדפי' צריך שפיר טבול
את מקומו. ש"ס. ה. ומכלל
זה אנו יודיעים על נא. ש"ס.
ו. שריית תחילתו נא הוא.
ש"ס.

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

עו.

עין משפט
גד מצוה

כא ב מ"י פ"ט מהל'
מ"א הלכה ז' סמג
לאין קמג טושי"ע י"ד
סמג לא סמג ד' וסמג ק'
סמג ז':
כב ג ד מ"י' ש"ס הלכה י'
סמג ש"ס טור ש"ע
י"ד סמג לא סמג ז':
כג ה מ"י' ש"ס הלכה י'
סמג ש"ס טור ש"ע
ש"ס סמג ז':

תורה אור השלם

1. ואכלו את הבשר
בלילה הזה צ"ל אש
ומצות על מדרים
יאכלה: שמות י"ב ח

רבינו חננאל

צונן לתוך צונן דברי הכל
מותר חם לתוך צונן וצונן
לתוך חם רב אמר עילאה
גבר ושמאל אמר תתאה
גבר. תנן גוף מרוטבו על
החרס וחורו עליו טיול
את מקומו. קט"ד בחרס
צוננת בשלמא לרב דאמר
הדר רובט בעינא דנטף על
החרס והוא צונן ארתמיה
לחרס ונעשה חם, והדר
חרס אחיס ליה לרוטבו וכי
הדר רובט באבשרא דפסח,
אשתכח דפסח קמטוי
מחמת מימיה דחרס והוא
ליה צלי מחמת דבר אחר,
ורחמנא אמר צלי אש
ולא צלי מחמת דבר אחר.
אילא לשמואל דאמר תתאה
גבר, כיון דחרס צונן הוא
אקרייה קא מיקר ליה
לרוטבו אמאי תנינן טיול
בחרס ומשני בחרס
ורחמנא אמר מתי' והוא חם
לתוך חם. תנן גוף מרוטבו
על הסלת מיקול את מקומו
קט"ד בשלמא צוננת וכו'
עד לשמואל ביטול את
מקומו סגי אמאי יקמון.
קמ"ג ר' ירמיה בסלת
ורחמנא. ת"ש ממתי' סבו
לפסח בשמן של תרומה,
אם חבורת הכהנים יאכלו,
ואם חבורת ישראל אם
יחי הוא ולא נבלה עינין
ידיהו, ואם צלי יקלוף
הכל מקומו החיצון ומותר
אפי' לישראל. בשלמא
לרב כיון דשמן צונן הוא
אקורי קא מיקר ליה לפסח
ובקליפה סגי ליה. אלא
לשמואל כיון דפסח חם
הוא, מחמם ליה לשמן
ונעשה חם בחם דלרובי
הכל אסור אמאי תני יקלוף
את החיצון. ודחינן שאני
סיכה דמשחו עברי, וכיון
שהוא מרטב אינו בבלע
אלא בחיצון בלבד. תניא
כתיבה דשמואל בשר רותח
שפ"ל לתוך חלב רותח
וכן צונן לתוך חם אסור.
חם לתוך צונן קולף צונן
לתוך צונן מדיח. הוא דתני
צונן לתוך חם וצונן לתוך
צונן לא שני אלא שאינו
בלע אבל מליח אסור.
דאמר שמואל מליח הרי
הוא כרותח כבוש הרי
הוא כמבושל והני מילי
דאמר שמואל מליח הרי
הוא כרותח מליח שאינו
נאכל מחמת מלחו, כלומר
הוא מליח הרבה. אבל
אם נאכל מחמת מלחו
דתיא כרותח דשמואל
דתיא כרותח. ורב הונא
אית רבי קליפה. ואי רבי

תנן גוף מרוטבו על החרס כו'. מרישא דקמני נגע בחרסו של
תנור יקלוף את מקומו ליכא לאקשווי אפי' למאי דס"ד
בחרס צונן דכ"ע מודו דתתאה בלע כדי קליפה וה"ה לאחר שהוסם
מעט מצלם בפסח כדי קליפה^א אי נמי כיון דקמני נגע אין להוכיח
אם נגע מלמעלה או מלמטה אבל
הכל דקמני נטף משמע למטה אי
נמי חרסו של תנור ודאי חם הוא
אבל ספ"א דקמני על החרס קס"ד
בחרס צונן ולא נהירא דלמנען חרס
משמע בחרס תנור מיידי:^ב

בש"מא רמא דאמר ע"יאה
גבר ר"הבי ישרא את
מקומו. וא"ת למאן דלמנען עילאה
גזר למה הפסח אינו נאסר מחמת
השפוד והיה ר"ך לנטול את מקומו
סגי' השפוד ואומר ר"י דאין שפוד
של עץ קולט חוס כל כך כמו חרס
וסולת אי נמי מצפנים אינו רותח
כצחן צרוז ספרים וצפירוש ר"ח
גרס וכי הדר רוטב אפסח מיטוי
פסח מחמת חמימות החרס כו'
וקשה דתיפוק ליה שרוטב איסור
נצלט בפסח ונראה להא דקאמר
ומיטוי פסח ארוטב קאי מדקאמר
מחמת חרס דאי אפסח קאי הוה ליה
למימר מחמת רוטב:^ג

אלא רמ"ד תתאה גבר אוקורי
מיקר ליה. ה"ג בכל
הספרים וצפ"ח טיול את מקומו
סגי ורש"י מחמת משום דקשיא ליה
כיון דאוקורי מיקר מנה איסורא יש
צרוטב ודוחק לומר כגון שהסולת של
חצורה אחרת ואסור להן הרוטב לפי
שאינו מנוי' ולר"ת נראה דגרס ליה
שפיר דע"כ מיידי כגון שהרוטב לא
נללה כל צורכו והו"ל אצטניס דנללה
כל צורכו לא הוה תו מפסול משום
כיון דמחמת דבר אחר ונללה וכו'
כך גישלו דלסור ליה דוקא במים
משום ריבוי' וצ"ל מצושת מכל מקום
כדלמך צסוף כל שעה (לעיל דף מ"א).
אבל צדנר אחר לא ותדע דהכי הוא
דצ"ל היה אסור לתוך צונן
פסח צדנר שהו' חם דמחמת ליה
לסכין ומחמת לעידיה והוה ליה ליה
מחמת דבר אחר אלא צנללה כל
צורכו לא מייפסיל משום סיכ' וא"ת
מ"מ למה נאסור הסולת משום זה
יאפו אותו ויכלה נמי הרוטב וי"ל דאין
הוי צלי מחמת דבר אחר שהרי על
ידי חמימות הסולת הוא נללה
ומיהו לפי זה לא הוה ר"ך לעיל
לאסוקי והדר סולת ומרתח ליה
לרוטב דמה ר"ך לאסוקי איסור
צרוטב משום צלי מחמת דבר אחר
כיון דאית ציה איסור נא ואור"ת
דיתא ליה לאסוקי כל איסור שיכול
לומר^א אבל לעיל גבי נטף מרוטבו
על החרס לא גרס ציקלוף את
מקומו סגי שיהי יכול לללוטו עם
הרוטב^ב וצפ"ח ר"ת ליתיה:
משום הכי סני ליה בקליפה.
וכגון שסכו אחר שנללו ולא נשתה צנור אחר סיכה כלל שאם לא כן ע"י רמיחת התנור היה נצלט אפי' למאן דלמנען עילאה גבר:
תניא אידך בשר רותח כו'. תימיה הא תו למה לי להציאה ואומר ר"ת דקמ"ל דאפילו חלב שני דלע"ג דחם לתוך צונן
צעי קליפה צדנר שיכול לעשות קליפה צדנר דלא שייך קליפה כמו צנלנ מותר מללא קמני איסורא גבי חלב
דקמני קליפה גבי צנר ור"ז חולק צוה ומנר"ך ששים כדי קליפה:

אסור דבלע היתר מאיסור: עילאה גבר. העליון נולח הלך חם
לתוך צונן אסור שהעליון מחמתו לתחתון והרי שיהן חמין ובלעי
מהדדי וזונו לתוך חם מותר שהעליון מנננו לתחתון ולא צלעי:
ושמואל אמר ספ"א גבר. הלך חם לתוך צונן מותר וזונו לתוך חם
אסור. ואף על גב דהילכתא כרב
באיסורי' צהא הילכתא כשמואל דהא
תניא תרתי מתני' כותיה כדלקמן:
והדר חרס ומחמם ליה לרוטב
דהוי צלי מחמת דבר אחר: אקורי
מיקר ליה ואחמי יטול את מקומו
ולא גרסינן כולף את מקומו סגי:
לסולת דהדר סודרניס. לסולת אשר
סביבותיו: הדר סודרניס. לשון
סמור סמור (ה) ליה: ואחמי יקמון
והכא נמי לא גרס ציטול את מקומו
סגי: [וזונו הוא]. לאקורי קא
מיקר ליה. וקליפה מיהא צעיה
דאפילו צונן גמור הוא הפסח
מאחר שנללה ויש שאי אפשר ללא
עיל ציה סיכת השמן פורתא:
וזונו לסוך חם אסור. אלמנא תתאה
גבר: צעל דמיקר ליה. קודס
שילטנן בעד כל דהו: כנוש.
בחומץ: הרי הוא כמבושל. ואם
נכצשו איסור והיתר יחד (ו) כולן
אסורין: שאין נאכל מחמם מלחו.
שהמליחו הרבה עד שמקדיח טעמו
מחמת מלחו קצת ואינו ראוי
לאוכלו אלא אם כן היה מדיחו. והאי
אין נאכל לאו לגמרי קאמר שאין
שום אדם יכול לאוכלו אלא כיון
שנתקלקל טעמו אינו נאכל מחמת
מלחו קרי ליה ואסור: **נמלא**.
כותח ואית ציה נסיוני דלנלל:
מפשרוניא. מקוס: ולא אמר.
דלני בקליפה סגי ליה אלא דלית
ליה פילי פילי קרבצ"ש: או מייסבל.
בר גזולת כחצלי אסור דתכלי
מרכיז ליה ומיי' וצלעי לכותח
וצר גזולת צונן הוה כדמפרש:
צנר

ניתסר לגמרי שאני סיכה דמשהו בעלמא הוא דעבידא תניא כותיה
דשמואל (ב) חם לתוך חם אסור וכן צונן שנתן לתוך חם אסור חם לתוך צונן
וצונן לתוך צונן מדיח חם לתוך צונן מדיח ביון דחם הוא אדמיקר ליה אי
אפשר דלא בלע פורתא קליפה מיהא ניבעי אלא אימא חם לתוך צונן קולף
צונן לתוך צונן מדיח תניא אידך בשר רותח שנפל לתוך חלב רותח וכן צונן
שנפל לתוך חם אסור חם לתוך צונן וצונן לתוך צונן מדיח חם לתוך צונן
מדיח ביון דחם הוא אדמיקר ליה אי אפשר דלא בלע פורתא קליפה מיהא
ניבעי אלא אימא חם לתוך צונן קולף צונן לתוך צונן מדיח אסור
לתוך צונן מדיח אמר רב הונא לא שנו אלא שלא מלחו אבל מלחו אסור
(דאמר שמואל: מליח הרי הוא כרותח כבוש הרי הוא כמבושל אמר רבא הא
דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח (וכו') לא אמרן אלא שלא נאכל מחמת
מלחו אבל נאכל מחמת מלחו לא (ההוא בר גזולת דנפל לכדא דכמכא
שרייא רב חיינא בריה דרבא מפשרוניא אמר רבא מאן חכים למישרא מילתא
כי הא אי לאו רב חיינא בריה דרבא מפשרוניא דגברא רבה הוא
אמר לך כי אמר שמואל מליח הרי הוא כרותח שאין נאכל מחמת מלחו האי
נאכל מחמת מלחו והני מילי חי אבל צלי בעי קליפה ולא אמרן אלא דלית
ביה פילי אבל אית ביה פילי אסור ואי מתובל בתבלי אסור אמר רב

וכגון שסכו אחר שנללו ולא נשתה צנור אחר סיכה כלל שאם לא כן ע"י רמיחת התנור היה נצלט אפי' למאן דלמנען עילאה גבר:
תניא אידך בשר רותח כו'. תימיה הא תו למה לי להציאה ואומר ר"ת דקמ"ל דאפילו חלב שני דלע"ג דחם לתוך צונן
צעי קליפה צדנר שיכול לעשות קליפה צדנר דלא שייך קליפה כמו צנלנ מותר מללא קמני איסורא גבי חלב
דקמני קליפה גבי צנר ור"ז חולק צוה ומנר"ך ששים כדי קליפה:
ורבא דהוא בתרא מפרשי טעמיה ש"מ דהילכתא כותיה. ורב חיינא עבר כשמואל ושרא לכו יונה דנפל לכדא דכמכא דהוא כרותח ואית ביה נסיוני' דחלבא. והני מילי בר יונה נא אבל צלי בעי קליפה. ואי רבי
פילי. פי' פלחי כמין גזומת, בלע כוליה ואסור. ואי לית ביה פילי ומתבלע אגב חורפא דתבלין בלע כוליה ואסור.